

صداقت، صراحت و بصیرت لازمه راهنمایی دلسوزانه و صحیح نخبگان برای مردم است

یک استاد دانشگاه با اشاره به اینکه نخبگان و افراد مسئول در جامعه باید وظیفه اشان را با صداقت و صراحت انجام بدهند ...

یک استاد دانشگاه بیان کرد:

صداقت، صراحت و بصیرت لازمه راهنمایی دلسوزانه و صحیح نخبگان برای مردم است. یک استاد دانشگاه با اشاره به اینکه نخبگان و افراد مسئول در جامعه باید وظیفه اشان را با صداقت و صراحت انجام بدهند گفت: صداقت، صراحت و بصیرت لازمه یک راهنمایی دلسوزانه و صحیح برای مردم است. دکتر مصطفی عباسی مقدم، عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان در مورد اینکه نقش نخبگان و خواص در جامعه اسلامی به ویژه در مواقع حساس سیاسی چیست به خبرنگار مهر گفت: شکی نیست که همه اقشار جامعه در همه عرصه ها مسئولیت دارند اما قطعاً بر اساس علمی که هم افراد در پی آن هستند و هم از جانب خداوند به آنها افزوده شده مسئولیت این افراد سنگین تر از بقیه می شود. از منظر قرآن و اسلام هم هر کس که دارای علم و مقامات معنوی بالاتری باشد مسئولیتش در قبال اقشار جامعه بیشتر است. نمونه این خطاب به زنان پیغمبر(ص) است که مسئولیت بیشتری برای آنها قائل شده است. در باره انبیا و اولیا و علما هم همینطور است.

وی افزود: این افراد باید نسبت به خلق حساستر باشند و اهتمام بورزند. در جامعه اسلامی در عرصه های حساس این مسئولیت خودش را بیشتر نشان می دهد. در شرایط عادی آنها وظیفه دارند مردم را هدایت و رهبری کنند و مردم را به فضایل و خیرات رهنمود شوند و جلوی به ورطه افتادن و انحراف مردم را بگیرند. در زمینه های مختلف، عقیدتی، سیاسی، اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی باید این کار را بکنند اما در عرصه های خاص در شرایط ویژه آنها مسئولیت ویژه دارند. بدین ترتیب که در شرایط خاص خطر شدیدتر و حساس تر است بنابراین نقش یک راهنمایی دلسوزانه و همراه با بصیرت و عمق و آگاهی می تواند هم در نجات افراد و هم در نجات جامعه و رساندن جامعه به اهداف خودش مؤثر باشد.

نویسنده «؛ جلوه های تربیت و تبلیغ در سیره پیامبر اعظم(ص)؛ تصریح کرد: منتها این راهنمایی شرایطی دارد یعنی باید نخبگان و افراد مسئول تر در جامعه این وظیفه را با صداقت و صراحت انجام بدهند. صداقت، صراحت و بصیرت لازمه یک راهنمایی دلسوزانه و صحیح برای مردم است. صداقت از این جهت که با خود و جامعه اشان فریبکارانه برخورد نکنند و ملاکشان در ارزیابی ها و موضع گیری ها بر اساس چیزی باشد که با علم و ایمانشان به آن رسیده باشند نه بر اساس ملاک های دیگر از جمله ملاک های جناحی و باندی و گروهی و شخصی.

وی در ادامه سخنانش تصریح کرد: صراحت هم به این معنی که وقتی که موضوعی را تشخیص دادند با صراحت آن را بیان کنند البته جامعه هم باید زمینه پذیرش صراحت نخبگان را برای خود و آنان فراهم بکند. یعنی اگر نخبه ای به عقیده ای رسید ولو اینکه آن عقیده از نظر دیگران نادرست باشد تحمل داشته باشند. یعنی لازمه این صراحت وجود تحمل در جامعه است. زیرا اگر جامعه تحمل نداشته باشد آشوبه کند و فقط نسبت به یک سری از دیدگاه های خاص روی خوش نشان بدهد و دیدگاه های کمی یا خیلی متفاوت را اصلاً نپذیرد و تحمل نکرد طبعاً این مسئله منجر به خودسانسوری می شود و آن صراحت را از بین می برد و حتی شاید صداقت را هم از بین ببرد. زیرا وقتی افراد ببینند منافعشان و حتی شغل و زندگی اشان به خطر افتاده ممکن است صداقت و هم صراحت را از دست بدهند.

عباسی مقدم با بیان اینکه بصیرت شرط بالاتر و مهمتر است برای اینکه هر موضع گیری باید بر اساس آینده نگری و بینش نسبت به همه ابعاد تاریخی، فکری، جهانی و اجتماعی موضوع باشد گفت: یک طرفه و یک سو به موضوع نگاه نکند، بصیرت لازمه اش این است که انسان به مسائلی که در جامعه پیش می آید همه جانبه نگاه بکند. ببیند که این پدیده و این شرایط بر اساس چه چیزی به وجود آمده و خود این شرایط به وجود آورنده چه شرایط جدیدی خواهند شد. یعنی اگر این موضع را بگیرم چه نتیجه ای دارد اگر موضع دیگری بگیرم چه نتیجه دیگری دارد. ابعاد جهانی و منطقه ای و بین المللی پدیده های سیاسی را هم در نظر بگیرد. این همه جانبه بودن و آینده نگر بودن و عمق داشتن، لازمه های یک نگاه و موضع گیری همراه با بصیرت است که لازمه حضور نخبگان در جامعه است.

نویسنده کتاب «؛ اسوه های قرآنی و شیوه های تبلیغی آنان؛ در مورد اینکه چگونه نخبگان و خواص می توانند در ایجاد فضای اخلاقی پاک و شفاف در موقعیت های ویژه سیاسی همچون انتخابات کمک کنند هم تصریح کرد: در فضای خاص مثل انتخابات باید شاخص اخلاقی و اعتقادی و یکسری شاخص سیاسی رعایت بشود. بر اساس آنچه که گفتم بصیرت و صراحت و صداقت لازم است حالا برای اینکه نخبگان وظیفه اشان را در این شرایط خوب انجام دهند این شاخص ها را باید رعایت کنند.

شاخص های اخلاقی بسیار مهم هستند مثلاً وقتی نخبگان به جای اینکه بیایند برنامه هایشان را زیر سؤال ببرند یا اینکه برنامه ها را نقد کنند و به عملکرد و برنامه هایشان نگاه نکنند شخصیت کاندیداها را زیر سؤال ببرند و نگاه بد اندیشانه و سوء ظنی داشته باشند با اصطلاح تخریب بکنند اقشار مختلف هم یاد می گیرند که برای حرمت و شخصیت افراد احترام قائل نمی شوند و بالعکس این مسئله هم صادق است. اینکه باید شاخص های متعالی را رعایت کرد اصلاً اگر نخبه ای در جامعه نسبت به یک کاندیدا بزرگنمایی کند و اغراق و مبالغه کند به خصوص اینکه رسانه ها به آن دامن بزنند مثل اینکه فلان کس با امام زمان(عج) ارتباط دارد یا مورد عنایت و تأیید رهبری است و یا مراجع به او نظر دارند این چیزهایی که گفته می شود نوعی دروغ و عاری از صداقت و صراحت است. بنابراین جامعه هم روی این چیزها اهتمام می کند .

وی افزود: اگر نخبگان مراقب نباشند می توانند تأثیر منفی در جامعه بگذارند. پس برخورد نخبگان در عرصه اخلاقی می تواند فرهنگ ساز باشد به ویژه چیزی که به این موضوع دامن می زند برخورد رسانه ها با گفتار نخبگان است. یعنی رسانه ها هم باید توجه داشته باشند اگر یک نخبه ای نظری می دهد که معقول نیست و یا خارج از این چارچوب ها و معیارها است انعکاس ندهند یا کمتر انعکاس بدهند. از آن طرف شاخص های سیاسی هم وجود دارد.

این محقق و نویسنده کشورمان تصریح کرد: شاخصه های سیاسی ناظر بر این است که الان در چه شرایطی هستیم و چه نیازی داریم آیا الان فرض کنید موضوع اختلافات داخلی و چگونگی برخورد با جناح ها با یکدیگر ملاک تصمیم گیری است یا مصلحت کلی کشور ملاک است. آیا تسویه حساب های داخلی باید ملاک نهایی برای انتخابات باشد یا اینکه مصلحت و وضیت کل کشور و موقعیت او در نظام جهانی و در برابر سلطه و استکبار و جریانهای مختلف جهان باید مورد ملاک قرار بگیرد. به نظر می رسد یک نخبه سیاسی، فرهنگی، دینی می تواند در این زمینه راهگشا باشد که به مردم توجه بدهد که مصلحت شما الان در یافتن کسی است که ما را در عرصه های پیچیده و گوناگون به پیروزی برساند یا کسانی که فقط به دنبال حاکمیت یک قشر یا یک صنف خاص هستند و کمتر به منافع عمومی جامعه نگاه می کنند این رویکرد در گفتار و عملکرد کاندیداها مشخص است.

عباسی مقدم اظهارداشت: کاندیدایی که از ابتدا شمشیر از بالا برای سرکوب رقبا بگیرد یا دائماً به جای پرداختن به مسائل اساسی کشور سیاه نمایی می کند یا برخی از واقعیت ها را نمی بیند یعنی بسیاری از حقایق آشکار در جامعه را سرپوش می گذارد برای اینکه خودش را به کرسی ریاست برساند این کاندیدا و رویکرد معلوم است که توجه اش به مسائل کلان جامعه اسلامی و اصلاح امور نیست به کم کردن فشارهای اقتصادی ای که روی اقشار مختلف جامعه است نیست. می خواهم بگویم که موضع گیری نخبگان می تواند بسیار در این مسائل تأثیرگذار باشد و توجه دادن مردم به شاخص ها و موضوعات اصلی و پرهیز کردن از موضوعات فرعی مؤثر واقع می شود.

این محقق و پژوهشگر در مورد اینکه آیا نخبگان و خواص در ایران به مسئولیت خود در آگاهی به مردم عمل می کنند گفت: هر چقدر که فضای سیاسی جامعه پرتنش تر و تندتر و حادثر شود نگاه و برخورد عقلایی هم کمتر می شود و اصول شاخص ها کمتر مورد توجه قرار می گیرد و هر چقدر فضا متعادل تر و بردبارتر و همراه با تحمل بیشتر از ناحیه جناح ها و افراد و گروه های مختلفی که زیر سقف جمهوری اسلامی دارند زندگی می کنند باشد هر چقدر این تحمل و بردباری و تعامل و روحیه هم افزایی و همگرایی بیشتر باشد طبعاً برخورد ها معقول تر، عقلایی تر و دور از افراط و تفریط خواهد بود.

وی با بیان اینکه معنای این سخن این است که گروه هایی که با اهانت ها، جوسازی ها و با تفرقه گرایی ها و تخریب دیگران فضا را تند می کنند با سیاست های تبلیغی تخریبی که در واقع ضد تبلیغ است گفت: طبعاً اینها وظیفه اشان را خوب انجام نمی دهند ضد آن وظیفه را انجام می دهند. در حالی که بارها همه نهادهای اصلی نظام تأکیدشان بر وحدت و همگرایی و پرهیز از عوامل تفرقه بر افکن بوده بنابراین آنهایی که آتشبار تفرقه، دوری از همدیگر و اهانت و تخریب و تحمل نکردن یکدیگر هستند اینها وظیفه نخبگی اشان را خوب انجام نمی دهند.

عضو شورای هماهنگی فعالیتهای قرآنی دانشگاههای کشور عنوان کرد: طبعاً آنهایی که با یک نگاه کارشناسی با توجه به آن تخصص های خودشان سعی می کنند که راهنمای مردم در عرصه های مختلف باشند یعنی به جای اهانت، تهمت و جوسازی بیایند شاخص بدهند کارشناسی های تخصصی در زمینه های اقتصادی، فرهنگی بکنند با تکیه بر آمار صحیح و مورد اتقان و تأیید همه بیایند شرایط و دیدگاه ها را مقایسه کنند و چشم اندازها و برنامه ها را مقایسه کنند در این صورت فضای بهتری به وجود خواهد آمد و نخبگان وظیفه اشان را در این زمینه بهتر می توانند انجام دهند.